

21 SEPT 1998

ÅRSMELDING 1997

FISKERIRETTLEIAREN
I
HARAM, SKODJE, ØRSKOG
VESTNES OG RAUMA

F O R O R D

I fylgje lova om rettleiingstenesta i fiskerinæringa, og paragraf 10 i instruks for fiskerirettleiarar, skal fiskerirettleiaren utarbeide årsmelding med oversikt over dei ulike gjeremål ved fiskerikontoret det føregåande år.

Årsmeldinga skal gi eit anvendelig bilete av utviklinga innan distriktets fiskerinæring i beretningsåret. Den representerer som sådan eit viktig hjelpemiddel i sakshandsaminga for fiskerinemnda og fiskerirettleiar, og venteleg også for kommunepolitikarar i deira arbeid med næringsverksemd.

Årsmeldinga er utarbeidd av underskrivne fiskerirettleiar, og den er i tråd med Fiskeridirektoratets reviderte opplegg for «standardisering av årsmeldingar for fiskerirettleiarar», likevel med unntak av einskilde endringar tilpasset vårt distrikt.

Ein gjer merksam på at nokre av tabellane i årsmeldinga, til dømes i kapittel 6, som viser fangstmengde og -verdi er køyrt ut på eit førebels data-grunnlag og bør sjåast på som til dels «grov» og ukorrigert fiskeristatistikk. Det kan derfor verte aktuelt å korrigere talgrunnlaget i statistikken for 1997 dersom det seinare kjem inn nye og meir nøyaktige data. Dette gjer at ein må bruke dataene med atterhald.

Brattvåg, juli 1998

Olav Johan Flaa

I N N H A L D S L I S T E

Side

1.	KORT OM TENESTEDISTRIKTET	3
2.	SAMANDRAG	6
3.	SYSSELSETTINGA I FISKERINÆRINGA	12
	3.1. Sysselsetting i fisket	12
	3.2. Sysselsetting i foredlingsleddet	14
	3.3. Sysselsetting i oppdrettsnæringa	15
4.	FISKEFLÅTEN	16
	4.1. Merkeregisteret	16
	4.2. Konesjonsbildet for kommunane	18
5.	FOREDLINGSLEDDET	19
	5.1. Fiskebedriftene	19
	5.2. Råstoff, produksjon	19
6.	RÅSTOFFSITUASJONEN/ILANDEFØRT KVANTUM	21
	6.1. Fiskeflåtens leveringar	21
	6.2. Utviklingstrekk	21
7.	FISKEOPPDRETT/AKVAKULTUR	23
	7.1. Oppdrett av matfisk og settefisk (laks og aure)	23
	7.2. Produksjon av laks og aure i 1997	25
	7.3. Oppdrett av andre marine fiskearter og skjel- dyrking	25
8.	ANDRE VERKSEMDER	27
	8.1. Kystsoneplanlegging	27
	8.2. Fiskerihamnesaker	27
	8.3. Sikkerhetsopplæring for fiskarar	27
	8.4. Fiskeriutdanning	27
	8.5. Interessante hendingar	28

1. KORT OM TENESTEDISTRIKTET

Tenestedistriktet består av dei fem kommunane Haram, Skodje, Ørskog, Vestnes og Rauma. Regionen hadde pr. 01.01.98 eit folketal på 28 398, og det var ein liten vekst i folketalet siste året.

Når det gjeld person- og godstrafikken i distriktet er den basert både på sjøverts og landverts samband. Møre og Romsdal Fylkesbåtar syter for den rutegåande trafikken til sjøs. Denne trafikken går no både med ferje og snøggbåt. Ved sida av den vanlege buss- og godsruetekøyringa, går også mykje av godstrafikken med lastebilar.

Haram kommune hadde pr. 01.01.98 eit folketal på 8 734. Det er ein auke på 100 personar samanlikna med i fjor. Haram er den nordlegaste av kommunane på Sunnmøre og ligg om lag midtvegs mellom byane Ålesund og Molde. Av grannekommunane ligg Giske i vest, Ålesund og Skodje i sør, Vestnes og Midsund i aust og Sandøy i nord. Kommunen er delt inn i eit fastlands-område og ei øygruppe. På fastlandet ligg bygdene Søvik, Vatne og kommunesenteret Brattvåg.

Øygruppa som ligg utanfor Sunnmørskysten vert kalla Nordøyane. Fire av desse øyane høyrer Haram til. Det er: Lepsøy, Haramsøy, Skuløya/Flemsøya og Fjørtoft. Skipsleia skil desse øyane frå fastlandet av Haram. Øygruppa strekk seg elles frå Vigrafjorden i sør til Harøyfjorden i nord. Berre Skodje og Vestnes har landverts grenser til Haram. Dei andre kommunane er skilde frå Haram ved fjordar og meir eller mindre opne havstykke.

Haram er ein stor fiskerikommune. I dei seinare åra er også havbruk etter kvart kome med som ein betydningsfull del av næringa. Storparten av industrien er maritim og har i meir eller mindre grad hatt sitt utgangspunkt i fiskeria. Av kommunens totale arbeidsstokk er i underkant av 2000 personar sysselsett i industrien. Medan bortimot 80 % av industriarbeidsplassane er tilknytta maritim industri.

Skodje kommune hadde pr. 01.01.98 eit folketal på 3 498. Folketalet auka med 36 personar det siste året. Skodje kommune er ein del av Ålesundsregionen og har eit stort og variert arbeidsmarked som ligg innanfor 30 minutts reiseavstand. Mange innbyggjarar pendlar av den grunn til nabokommunane. Skogbruk og jordbruk er viktige deler av næringslivet i kommunen. Ved sida av dette er det også verksemdar innanfor møbelindustri, plastindustri og trelastlager. Fiske og fiskeoppdrett er au ein viktig del av næringslivet i kommunen.

Ørskog kommune hadde pr. 01.01.98 eit folketal på 2 068 innbyggjarar, og det er ein auke på 7 frå same tidspunkt i fjor. Kommunen ligg sentralt til på nordsida av Storfjorden som eit bindeledd mellom dei ytre kyststroka og dei indre fjordbygdene på nordre Sunnmøre. Tettstaden Sjøholt er kommune- og administrasjonssenter. Herfrå er det vegsamband som fører vidare til Ålesund og austover til Romsdal og Austlandet. Kommunen har på det viset god geografisk beliggenhet og gode kommunikasjonstilhøve. Hovudvekta i næringane ligg innanfor varehandel, service, møbelindustri samt bygg og anlegg. Landbruksnæringane er òg ein viktig del av næringslivet og for sysselsetjinga i kommunen. Sjølv om det er berre eit fåtal registrerte fiskarar, er fiske saman med oppdrettsnæringa i kommunen viktig for busetjinga.

Vestnes kommune hadde pr. 01.01.98 eit folketal på 6 482, og det er ein reduksjon på 30 innbyggjarar samanlikna med i fjor. Vestnes er ein stor industrikommune der skipsbyggingsindustrien er den dominerande del. Ved sida av dette finst det også berekraftig jordbruksdrift i deler av kommunen. Fiske og fiskeoppdrett inngår også som ein del av næringslivet og spelar ein viktig rolle når det gjeld sysselsetjing og busetjing.

Rauma kommune hadde pr. 01.01.98 eit folketal på 7 616 innbyggjarar, og det er ein reduksjon på 30 frå same tidspunkt i fjor. Rauma kommune er ein av dei største kommunane i fylket med eit areal som nesten er like stort som Vestfold fylke. Men berre 1/7 av arealet er produktiv jord og skog. Resten er for det meste fjellområder. Tettstaden Åndalsnes er kommune- og administrasjonssenter. Herfrå går det jernbane til Austlandet. E 69 går gjennom kommunen, og det er daglege bussforbindelser til Ålesund, Molde og Kristiansund. Til flyplass i Molde er det 1 1/2 times køyring og til flyplass i Ålesund er det ca. 2 timer. Rauma er ein stor jordbrukskommune. Men kommunen har også monalege industriverksemder innanfor konfeksjon, møbel, betongvarer og bygg/anlegg. Service og varehandel er òg ein viktig del av næringslivet i kommunen. Fjordfiske og fiskeoppdrett inngår også som ein del av næringslivet og spelar ein vesentleg rolle når det gjeld sysselsetjing og busetjing.

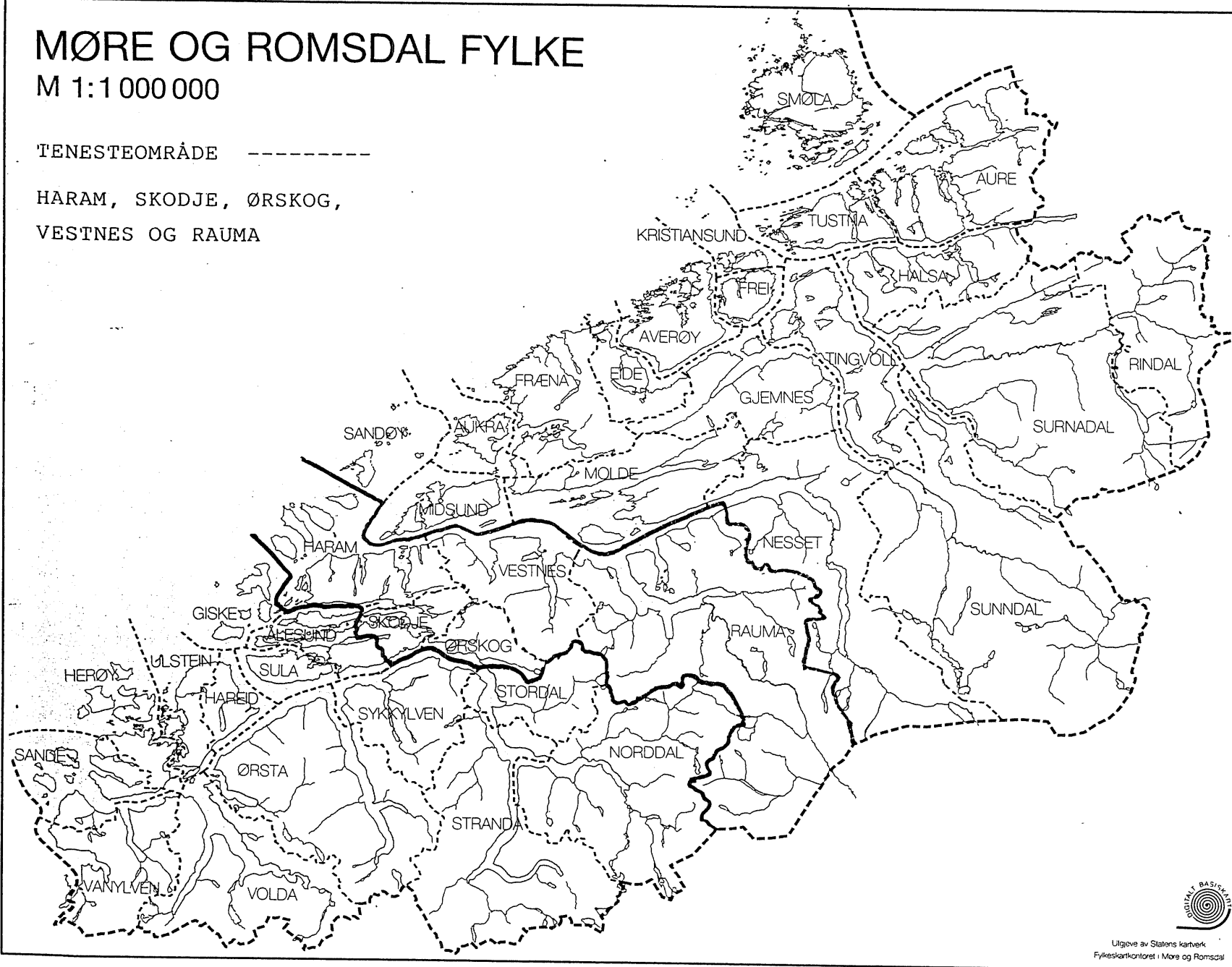
MØRE OG ROMSDAL FYLKE

M 1:1 000 000

TENESTEOMRÅDE -----

HARAM, SKODJE, ØRSKOG,
VESTNES OG RAUMA

7046000
530000

- 5 -

6871000
304000

Trykk: Statens kartverk 4-89

Utgave av Statens kartverk
Fylkeskartkontoret i Møre og Romsdal

2. S A M A N D R A G

Sysseisseting i fisket

Fiskermanntalet brukes som indikator på sysseissetinga innan fisket. Fiskarar på blad B har fiske eller fangst som hovudyrke, medan fiskarar på blad A har fiske eller fangst som biyrke.

Dei siste åra har det vore ein reduksjon i talet på manntalsførde fiskarar på blad B.

I tenestedistriktet er det i meldingsåret registrert i alt 475 fiskarar på blad B, medan det i fjor på same tid var 493. I alt har registreringane i manntalets B-liste minka med 18 fiskarar.

Reduksjonen i talet på B-fiskarar er mest markert i storleiksgruppa under 30 år.

Om lag 35% av alle yrkesaktive fiskarar i tenestedistriktet som står på B-lista i manntalet er under 30 år, medan prosenttalet i fjor på same tid var 39,5 % i denne aldersgruppa.

Reduksjonen i %-andelen med unge fiskarar tyder på at ein i framtida kan få problemer med rekrutteringa til fiskeflåten.

Sysseisseting i foredlingsleddet

Siste året var det sysseisset i alt 134 personar ved foredlingsanlegga, og det utgjer totalt 86 årsverk. Av samla årsverk utgjer kvinnelege arbeidstakarar ca. 46,5 % .

Sysseisseting i oppdrettsnæringa

Oppdrettsnæringa i distriktet sysseissette i 1997 i alt 88 personar på heil- og deltid, og det tilsvarer omtrent 67 årsverk. Av samla årsverk i oppdrettsnæringa utgjer kvinnelege arbeidstakarar 16% i meldingsåret, og det er omtrent likt med det som var i fjor.

Fiskeflåten

Det totale talet på merkeregistrerte fiskefartøy i distriktet auka i meldingsåret. Totalt var det per 31.12. registrert 120 fartøy , medan det i fjor på same tid var 115 fartøy.

I meldingsåret var det 89 fartøy som sokna til *Haram kommune*.

Cirka 47 % av fiskeflåten i Haram består av fartøy i storleiksgruppa over 10 meter, medan 22.5 % av fartøya er i gruppa over 30 meter. Desse er alle havgåande fartøy samansett av blant anna: fabrikktrålarar, ferskfisk- og industritrålarar, ringnotfartøy og banklinefartøy (autolinefartøy).

Det er ikkje bygd nye fiskefartøy i meldingsåret. Men det er utarbeidd planar om bygging av tre nye autolinefartøy.

Når det gjeld aldersfordelinga, viser tabell 4.1.2. på side 16 at 46 % av fiskeflåten i kommunen (totalt 41 fartøy) er bygd etter 1979. Av desse er 8 fartøy (sjarker) bygd etter 1990.

Av i alt 20 fartøy i storleiksgruppa over 30 meter, finn ein at 10 fartøy er bygd etter 1979. Men av desse er det berre 1 fartøy (seitrålar) som er bygd etter 1990.

Haram kommune har ein stor og variert fiskeflåte. Men ein betydeleg del av flåten begynner nå å bli gamal og umoderne, - sjølv om reiarlaga i kommunen jamt over har vore flinke til å foreta ombygging og modernisering av båtane. Dersom ein skal henge med i utviklinga i fiskeria er det difor naudsynt med fornying av flåten i næraste framtid.

Ser ein på fartøyutviklinga i *Skodje, Ørskog, Vestnes og Rauma kommuner*, finn ein at talet på merkeregistrerte fartøy totalt sett auka frå 27 i 1996 til 31 fartøy i 1997.

Fiskeflåten i desse fire kommunane er hovudsakleg ihopsett av eldre sjarker under 10 meter lengste lengde. Eit unnatak er Skodje kommune som fekk ein tilvekst på eitt fartøy (seitrålar) på 26,5 meter lengste lengde i meldingsåret.

Når det gjeld sjarkflåten i distriktet har ein som målsetjing å legge forholda til rette for ungdommen sånn at dei også finn det attraktivt å satse på denne fartøygruppa.

Eit viktig satsingsområde innan dei tradisjonelle fiskeria i heile tenestedistriktet må derfor vere både fornying av den havgåande fiskeflåten og sjarkflåten. Ved nyanskaffelse av fartøy bør ein òg prioritere unge aktive fiskarar.

Konsesjonsbildet for kommunane

I Haram kommune var det pr. 31.12. registrert i alt 19 konsesjonar. Det er 13 fiskefartøy som har desse konsesjonane. Dette er likt med det som var registrert i fjor til same tid.

I Skodje kommune var det siste året registrert 1 fartøy med seitrålkonsesjon.

Dei andre kommunane i tenestedistriktet har ikkje fiskekonsesjonar.

Foredlingsleddet

I tenestedistriktet er det registrert i alt 9 fiskeforedlingsanlegg. Av desse er 3 anlegg tilknytta oppdrettsverksemd. Og av dei 9 fiskeforedlingsanlegga finns det 7 anlegg i Haram.

Mesteparten av ilandført fiskeråstoff i torskesektoren vert foredla til saltfisk og klippfisk. Noko av råstoffet vert også filetert og fryst ombord i fartøya og deretter eksportert direkte til utlandet.

I sildesektoren vert mesteparten av fiskeråstoffet fryst rund, salta i tønner og eksportert til utlandet. Berre ein liten del av silderåstoffet vert foredla til ferdigvare i distriktet.

Aust-Europa er blitt eit viktig marked for sildefisk.

Ein av fiskebedriftane i vårt distrikt driv med foredling av krabbe. Bedriften har i år eit innkjøp av råstoff på omlag 37 tonn krabbe, rekna rund vekt. Av råstoffet vert det produsert krabbeskjel, - ein delikatesse som det er stor etterspurnad etter på innanlandsmarknaden.

Det ligg enno eit vesentleg potensial til auka verdiskaping på fiskeprodukter ved å satse meir på høgare foredlingsgrad i næringa. Leiarane i foredlingsleddet bør derfor ha som målsetjing å auke bearbeidingsverdien av norske fiskeprodukter, og dermed verdiskapinga.

Dernest kan det vere naturleg å gå over til og si litt om råstoffsituasjonen, - eller fiskeflåtens råstoffleveranser i og utafør fylket.

Råstoffsituasjonen/ilandført kvantum heime og borte

Det totale fangstkvantumet av dei ulike hovudgrupper av fiskeslag var i meldingsåret 95.163 tonn, medan den totale førstehandsverdien i fiskeria var på omlag 403,1 millioner kroner.

Det totale fangstkvantumet var i meldingsåret omtrent det same som i fjor, medan førstehandsverdien auka i perioden.

Hovudparten av total fangstmengde og verdi skriv seg frå leveranser av fisk frå fartøy heimehøyrende i Haram kommune.

Utviklingstrekk i fisket

1997 må stort sett kunne karakteriserast som eit godt år for fiskeflåten. Dette gjeld spesielt den konvensjonelle fartøygruppa (banklinefartøya) og torsketrålalarane.

Seitrålalarane kan i år òg vise til eit brukbart driftsresultat.

Innan torskesektoren skuldast det positive driftsresultatet i dei einskilde havgåande fartøygrupper først og fremst at det vart betalt bra pris på fisken i slutten av året.

Reketrålalarane må dessverre vise til eit svakt driftsresultat, mest på grunn av ugunstig marknadstilhøve.

Når det gjeld kystfiskefartøygruppa fekk ein del av fartøya problemer med å greie å fiske opp tildelte torskekvoter under vårtorskefisket p.g.a. vêrhindring. Dette har vore eit problem for denne fartøygruppa som stort sett har gjentake seg år etter år.

Innan sildesektoren har det også vore ei positiv utvikling. Ved auka kvoter og moglegheit for fangst innan fleire av fiskeria (lodde, sild, makrell m.v.), vart det jamt over eit godt år for ringnotfartøya.

Fisket etter kolmule har vore særdeles lukrativt i år.

Sjølv om det finns unnatak og variasjoner m.o.t. lønsemda innanfor dei ulike fartøygruppene, kan ein stort sett beteikna utviklinga i fiskeflåten som positiv i meldingsåret.

Ein annan viktig ting som gjer at fartøya kjem ut med eit rimeleg bra driftsresultatet, kan tilskrivast nedgangen i rentekostnader. Dette gjeld då særleg fartøy med store banklån.

Fiskeoppdrett

Ved utgangen av 1997 var det i alt registrert 12 oppdrettskonesjonar for laks og aure i distriktets 5 kommuner, 7 for matfiskoppdrett og 5 for settefisk.

Alle dei 5 settefiskanlegga i tenestedistriktet hadde produksjon i meldingsåret. På matfiskanlegga var det au registrert produksjon på alle 7 anlegga.

Matfiskproduksjonen av laks og aure har auka i perioden 1.1.97 til 31.12.97. Auken var markert størst i produksjon av aure. Det skuldast at tilhøvet i EU-marknaden har vore vanskeleg når det gjeld salg av laks - og er ein effekt av at EU innførte minstepriser på laks.

Andre marine fiskearter

Ved utgangen av 1997 var det i alt registrert 6 konsesjonar for oppdrett av andre marine fiskearter enn laks og aure. Dette er 1 konsesjon meir enn i fjor.

4 av dei 6 anlegga var i drift i meldingsåret, 1 anlegg som driv med oppdrett av kveite, 1 anlegg for oppdrett av kveite/piggvar, 1 anlegg for oppdrett av torsk og 1 anlegg for oppdrett av leppefisk.

Oppdrett av **andre marine fiskearter** har hittil ikkje gjeve anlegga den innteninga som ein hadde forventa. Trass i dette registrerer ein stor interesse i næringa når det gjeld oppdrett av kveite. Ein har god tru på at det er framtid i kveiteoppdrett sjølv om produksjonen i dag er på eit spartansk nivå.

Skaldyr

Når det gjeld oppdrett av skaldyr (østers) er det registrert 2 konsesjonar, medan det i årene 1994 og 1993 var registrert hhv 5 og 7 konsesjonar. Årsaken til reduksjonen i talet på skjeldyrkingsanlegg er i det vesentlege inndraging av konsesjonar på grunn av manglande aktivitet/produksjon, samt nedlagte anlegg.

Kystsoneplanlegging

I dei fleste kommunane i dette tenestedistriktet er ein i meir eller mindre grad igang med arealplanlegging i kystsona. Dette skjer vanlegvis i samband med utarbeiding av kommuneplan, og der **kystsoneplan** vert inkorporert som ein delplan til kommuneplanen.

Rauma og Vestnes kommuner er komme lengst i arbeidet med arealplanlegginga i sjøområda. Men per dags dato er det berre i Rauma at kystsoneplanen er vedtatt i kommunestyret.

Fiskerihamnesaker

Av større fiskerihamnesaker er det no utbygging av fiskerikai på Fjørtoft som står for tur. Det er imidlertid usikkert når tid Kystverket skal setja i gang med dette utbyggingsprosjektet.

Utbygging av fiskerikai er viktig for å halde oppe og utvikle vidare fiskerimiljøet på Fjørtoft. Derfor bør ein ha som målsetjing å setja i gang den planlagte utbygginga av fiskerikai så snart som mogleg.

Sikkerhetsopplæring for fiskarar

I veke 26 var det halde to repetisjonskurs i sikkerhetsopplæring for fiskarar i Søvik. 16 personar deltok på kursa.

Deltakinga på kursa må sjåast på som positivt av alle organisasjonar og institusjonar som har ansvar for fiskarens liv og helse. Ikkje aller minst for dei som steller med sikkerhet/opplæring i fiskeflåten.

Ein annan form for «sikkerhetsopplæring for fiskarar» går føre seg ved rettleiarkontoret i Haram. Det skjer ved spreing av informasjon om sikkerhetsmessige krav for registrerte fiskefartøy og utdeling av **stabilitets-plakatar** til fartøyeigarar.

Fiskeriutdanning

Fiskerirettleiaren har i meldingsåret gått aktivt inn og oppmuntra fiskarane til å styrke sin kompetanse i fiskaryrket ved å ta fiskerifagleg utdanning.

I Møre og Romsdal er det etablert fiske- og fangstklasser ved fire vidaregåande skuler. Desse er som følgjer: Herøy, Giske, Smøla og Aukra vidaregåande skuler. Fiske og fangst er eit eittårig vidaregåande kurs frå grunnkurs i naturbruk, og vart oppretta i samband med «Reform '94».

I tida 29.1.98 til 31.1.98 deltok fiskerirettleiar Olav Johan Flaa i Haram og Odd Lennart Blindheim ved Fiskerifaglig Opplæringskontor for Nordre Sunnmøre på yrkes- og utdanningsmessa 1998.

Messa var arrangert på Haram vidaregåande skule. Fiskerinæringa deltok på stand saman med det øvrige næringsliv i kommunane Haram, Sandøy og Midsund.

Messestanden for fiskeri og havbruk var godt besøkt av ungdoms-skuleelevane. Ein fekk òg positiv tilbakemelding frå elevar og næringsliv, noko som tyder på at arrangementet var vellykka.

Interessante hendingar

Stortinget har oppheva «Lov om rettleiingstenesta i fiskerinæringa», og vedtaket vert sett i verk frå 1. juli 1998.

Frå 1. juli 1998 vil Kontrollverket og Rettleiingstenesten bli samanslått til ein etat. Den nye etaten for Møre og Romsdal vil sannsynlegvis heite; Fiskeridirektoratet Møre og Romsdal Region.

Frå 1. juli 1998 vert også fiskeristyret og fiskerinemdene lagt ned. Statlege organ skal ikkje lenger handsama fiskeripolitiske saker på kommune- og fylkesnivå. Fiskeripolitiske saker på kommune- og fylkesnivå må heretter handsamast gjennom kommunale og fylkeskommunale organ.

Fiskeridepartementet innførte i 1995 ei prøveordning som gjorde det mogeleg for ungdom å ha fiske som sommarjobb. Målet er å styrke rekrutteringa til fiskaryrket, og til fiskerinæringa generelt. Det har ikkje vore så mange ungdomar i dette distriktet som har benytta seg av denne ordninga i meldingsåret.

Førre året innførte Fiskeridepartementet forkvoter i oppdrettsnæringa. Ordninga med forkvoter vart vidareført i meldingsåret. Forkvoten gjeld kun for oppdrett av laks. Forkvoter vart innført for å begrense produksjonen her heime og for å kunne stabilisere marknaden i EU-landa.

Reiarlag i Haram kommune er fremst i rekkja i fiskerinæringa når det gjeld nytenking og teknologiutvikling. Reiarlaget H.P. Holmeset A/S har prosjektert ein ny autolinebåt som skal erstatte gamle M/S «Geir» M-12-H. Det nye båtbyggjarprosjektet vart presentert 15. juni 1998 på eit miniseminar i regi av Maritim Norvest i Ålesund. Båten skal ta i bruk eit heilt nytt prinsipp for linedraging der den tradisjonelle dragarluka på sida er erstatta med ei dragarsluse «moonpool» midt under båten.

Kong Harald og droning Sonja var til stades ved presentasjonen av det nye båtbyggjarprosjektet.

Kongeparet var i Ålesund i samband med feiringa av byens 150 års jubileum. Det var stor stas i byen.

3. SYSSELSETTINGA I FISKERINÆRINGA

3.1. Sysseisseting i fisket

Fiskarmanntalet brukes som indikator på sysseissetinga innan fisket. Fiskarmanntalet omfatter personar som driv sjøfiske, kval- eller selfangst. Medrekna er også mannskap på fiskebåtar sjølv om dei ikkje tek direkte del i fisket, t.d. stuertar, maskinistar m.v.

Reglane for oppsett av fiskarmanntalet er endra etter lov av 11.juni 1982 om rettleiingstenesta i fiskerinæringa. Forskrifter fastsatt 26. september 1983 av Fiskeridepartementet set bestemte krav til tid i fiske og til minimum inntekt frå fiske.

Manntalet skal vere organisert i to deler, blad A og blad B. Blad A skal vere eit register over personar som har fiske eller fangst som biyrke. Blad B skal vere eit register over personar som har fiske eller fangst som hovudyrke.

Fiskarmanntalet

I nedanståande tabeller er fiskarmanntalet oppsett for kvar kommune i rettleiardistriktet og syner manntalsførde fiskarar fordelt på aldersgrupper og fiske eller fangst som levevei i tidsrommet 1995 til 1997. Tala referer til 31.12. kvart år.

Tabell 3.1.1.: Fiskarmanntalet i Haram kommune - fiskarar fordelt etter aldersgrupper og fiske som levevei i tidsrommet 1995 til 1997.

År Inn- deling	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70...	Totalt
95 Blad A			1		2	28	56	87
Blad B	15	112	63	58	45	15		308
Totalt	15	112	64	58	47	43	56	395
96 Blad A					2	19	56	77
Blad B	9	105	60	62	44	21		301
Totalt	9	105	60	62	46	40	56	378
97 Blad A					2	12	60	74
Blad B	9	95	58	60	50	22		294
Totalt	9	95	58	60	52	34	60	368

Kommentarer

Dei siste åra har det vore ein reduksjon i talet på manntalsførde fiskarar.

Som det går fram av tabell 3.1.1. er talet på manntalsførde fiskarar på blad B i Haram kommune redusert med i alt 14 personar i perioden 1995 - 1997, medan talet på registrerte fiskarar på blad A er redusert med 13 personar i same periode.

Av det totale talet på fiskarar registrert på blad B per 31.12.97 er omlag 35 % under 30 år, og det er litt mindre %-andel enn det som var i fjor på same tid i denne aldersgruppa.

Tabell 3.1.2.: Fiskarmanntalet i Skodje kommune - fiskarar fordelt etter aldersgrupper og fiske som levevei i tidsrommet 1995 til 1997.

År Inn- deling	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70...	Totalt
95 Blad A						3	2	5
Blad B	1	14	10	9	4	2		40
Totalt	1	14	10	9	4	5	2	45
96 Blad A						3	2	5
Blad B		12	16	7	5	2		42
Totalt		12	16	7	5	5	2	47
97 Blad A						3	2	5
Blad B	1	12	18	6	4	4		45
Totalt	1	12	18	6	4	7	2	50

I Skodje kommune har talet på manntalsførde fiskarar på B-lista vore stabilt dei siste åra. Av alle manntalsførde fiskarar på B-lista i 1997 er 28,8% under 30 år.

Tabell 3.1.3.: Fiskarmanntalet i Vestnes kommune - fiskarar fordelt etter aldersgrupper og fiske som levevei i tidsrommet 1995 til 1997.

År Inn- deling	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70...	Totalt
95 Blad A			1		1	5	3	10
Blad B	2	63	37	11	8	5		126
Totalt	2	63	38	11	9	10	3	136
96 Blad A			1		2	6	2	11
Blad B	3	52	37	15	8	4		119
Totalt	3	52	38	15	10	10	2	130
97 Blad A			1		1	9	2	13
Blad B	2	39	37	14	7	2		101
Totalt	2	39	38	14	8	11	2	114

Talet på registrerte fiskarar på B-lista i Vestnes har minka dei siste to-åra. Når det gjeld fiskarar registrert i B-mann-talet utgjorde aldersgruppa under 30 år cirka 40,5 % i meldingsåret. Prosent-talet var i fjor 46 %.

Tabell 3.1.4.: Fiskarmanntalet i Rauma kommune - fiskarar fordelt etter aldersgrupper og fiske som levevei i tidsrommet 1995 til 1997.

År Inn- deling	15-19	20-29	30-39	40-49	50-59	60-69	70...	Totalt
95 Blad A								
Blad B	1	9	6		1			17
Totalt	1	9	6		1			17
96 Blad A								0
Blad B		11	10	1	1			23
Totalt		11	10	1	1			23
97 Blad A								
Blad B	1	12	7	4	1			25
Totalt	1	12	7	4	1			25

I Rauma kommune auka talet på manntalsførde fiskarar på B-lista i årene 1995 til 1997. Aldersgruppa under 30 år utgjorde 52 % i meldingsåret, medan dette prosent-talet i fjor var 48 %.

I Ørskog kommune er det registrert i alt 11 manntalsførde fiskarar i meldingsåret. 10 personar er oppført på B-lista. Aldersgruppa under 30 år utgjorde 45 %. Talet på fiskarar auka med 2 personar.

3.2. Sysselsetting i foredlingsleddet

Tabell 3.2.1.: Sysselsetting i foredlingsleddet 1994 - 1997.

År	Heltidstilsette			Deltidstilsette			Antal årsverk		
	Menn	Kvinner	Tot.	Menn	Kvinner	Tot.	Menn	Kvinner	Tot.
94	46	25	71	20	42	62	51	40	91
95	40	24	64	20	41	61	44	40	84
96	39	24	63	20	45	65	42	41	83
97	46	26	72	20	42	62	46	40	86

I begrepet heltidstilsette regnes personar som er i arbeid ved eit av kommunens foredlingsanlegg i minst 10 mnd. pr. år. Arbeidsfritt som fylgje av produksjonsstopp regnes ikkje som fradrag i denne samanheng.

Siste året er det 9 foredlingsanlegg som har vore i drift, 7 anlegg i Haram, 1 anlegg i Ørskog og 1 anlegg i Skodje.

Sysselsettinga innan foredlingsleddet utgjer i alt 86 årsverk. Av samla årsverk utgjer kvinnelege arbeidstakarar 46,5 % i meldingsåret.

3.3. Sysselsetting i oppdrettsnæringa

Tabell 3.3.1.: Sysselsetting i oppdrettsnæringa i Haram, Skodje, Ørskog, Vestnes og Rauma i perioden 1991 - 1997.

År	Heltidstilsette			Deltidstilsette			Antal årsverk		
	Menn	Kvinner	Tot.	Menn	Kvinner	Tot.	Menn	Kvinner	Tot.
91	28		28	18	21	39	36	10	46
92	48	1	49	20	22	42	58	11	69 *
93	46	1	47	20	21	41	56.5	11	67
94	50	6	56	10	13	23	51	8	59
95	46	1	47	20	20	40	56	10	66
96	47	1	48	18	17	35	55	10	65
97	46	1	47	20	21	41	56	11	67

*) Aukinga i talet på sysselsatte i oppdrettsnæringa i 1992 skuldast i det vesentlege at Rauma kommune vart innlemma i tenestedistriktet dette året.

Oppdrettsnæringa i dette distriktet sysselsatte i 1997 i alt 88 personar på heil- og deltid, og det tilsvarer omtrent 67 årsverk.

Av samla årsverk i oppdrettsnæringa utgjer kvinnelege arbeidstakarar 16% i meldingsåret, og det er omtrent likt med det som var i fjor.

4. FISKEFLÅTEN

4.1. Merkeregisteret

Tabell 4.1.1.: Merkerregisteret pr. 31.12.97 i Haram.

Antal fartøy				
Lengde i meter	Status 01.01.	Avgang	Tilgang	Status 31.12.
0,00 - 4,99	0	0	0	0
5,00 - 9,99	47	4	4	47
10,00 - 14,99	18	2	1	17
15,00 - 19,99	3	0	1	4
20,00 - 29,99	1	2	2	1
30,00 - over	20	0	0	20
Totalt	89	8	8	89

Kjelde: Fiskeridirektoratet.

Tabell 4.1.2.: Fiskeflåten i Haram - aldersfordeling.

Byggeår							
Lengde i meter	Totalt	00-49	50-59	60-69	70-79	Et.79	Uoppgitt
0,00 - 4,99	0	0	0	0	0	0	0
5,00 - 9,99	47	1	6	0	17	22	1
10,00 - 14,99	17	2	2	0	5	7	1
15,00 - 19,99	4	0	2	0	1	1	0
20,00 - 29,99	1	0	0	0	0	1	1
30,00 - over	20	0	0	4	6	10	0
Totalt	89	3	10	4	29	41	2

Kjelde: Fiskeridirektoratet.

Kommentarer til fartøyutviklinga

Haram:

Som det framgår av tabell 4.1.1. er det i Haram kommune per 31.12.97 registrert i alt 89 fartøy.

Cirka 47 % av fiskeflåten i Haram består av fartøy i storleiksgruppa over 10 meter. Medan 22,5 % av fartøya er i gruppa over 30 meter. Disse er alle havgåande fartøy samansett av bl.a: fabrikktrålarar, ferskfisk- og industritrålarar (seitrålarar), ringnotfartøy og banklinefartøy (autolinefartøy).

Det er ikkje bygd nye fiskefartøy i meldingsåret. Men det er utarbeidd planar om bygging av tre nye autolinefartøy.

Når det gjeld aldersfordelinga, viser tabell 4.1.2. at 46 % av fiskeflåten i kommunen (totalt 41 fartøy) er bygd etter 1979. Av desse er 8 fartøy (sjarker) bygd etter 1990.

Av i alt 20 fartøy i storleiksgruppa over 30 meter, finn ein at 10 fartøy er bygd etter 1979. Men av desse er det berre 1 fartøy (seitrålar) som er bygd etter 1990.:

Skodje, Ørskog, Vestnes og Rauma:

Ser ein på fartøyutviklinga i Skodje, Ørskog, Vestnes og Rauma kommuner, finn ein at talet på merkeregistrerte fartøy totalt sett auka frå 27 i 1996 til 31 fartøy i 1997.

I Skodje var det pr. 31.12. registrert i alt 8 fartøy. Dette er likt med året før. 7 fartøy er under 10 meter lengste lengde. Medan 1 fartøy er 26,5 meter. Dette er ein seitrålar som vart registrert i Skodje ifjor. Berre 2 fartøy var bygd etter 1979.

I Ørskog var det pr. 31.12. 2 merkeregistrerte fartøy av eldre årgang. Det er 1 fartøy meir enn førre år.

I Vestnes var det pr. 31.12. registrert i alt 14 fartøy. Det er ein auke på 1 fartøy samanlikna med året før. 13 fartøy var under 10 meter lengste lengde, medan 1 fartøy var i storleiksgruppa 10-14,9 meter. 6 fartøy var bygd etter 1979.

I Rauma var det pr. 31.12. registrert i alt 7 fartøy, og det er eitt fartøy meir enn året før. Berre eitt av fartøya var over 10 meter lengste lengde, og 3 fartøy var bygd etter 1979.

Når det gjeld sjarkflåten i distriktet har ein som målsetjing å legge forholda til rette for ungdommen sånn at dei også finn det attraktivt å satse på denne fartøygruppa.

Eit viktig satsingsområde innan dei tradisjonelle fiskeria i heile tenestedistriktet må derfor vere både fornying av den havgåande fiskeflåten og sjarkflåten. Ved nyanskaffelse av fartøy bør ein òg prioritere unge aktive fiskarar.

4.2. Konsesjonsbildet for kommunane

Tabell 4.2.1.: Kommunevis fordeling av konsesjonar og fiskeløyve i distriktet pr. 31.12.97.

Kommune	TORS	VASS	SEIT	REKE	RING	LODD	KOLM	NSJØ	BRIS	SUM
Haram	6	1	4	1	3	1	3			19
Skodje			1							1
Ørskog										
Vestnes										
Rauma										
Totalt	6	1	5	1	3	1	3			20

Kjelde: Fiskeridirektoratet.

TORS: Torsketrålkonsesjon

VASS: Løyve til å drive trålfiske etter vassild

SEIT: Seitrålkonsesjon

LODD: Løyve til trålfiske etter lodde og polartorsk

KOLM: Løyve til avgrensa tråling etter kolmule

REKE: Rekekonsesjon

RING: Ringnotkonsesjon

BRIS: Brislingløyve

NSJØ: Nordsjøtrålkonsesjon

Kommentarer til konsesjonane

Av tabell 4.2.1. ser ein at i Haram kommune var det pr. 31.12. registrert i alt 19 konsesjonar. Det er 13 fiskefartøy som har desse konsesjonane. Dette er likt med det som var registrert i fjor til same tid.

I Skodje er det registrert 1 fartøy med seitrålkonsesjon.

Dei andre kommunane i tenestedistriktet har ikkje fiskekonsesjonar.

5. FOREDLINGSLEDDET

5.1. Fiskebedriftene

Tabell 5.1.1.: Antal tilverkningsverksemder (landanlegg) pr. 31.12.97.

Kommune	Total	Fersk- fisk pakking	Filet Frys	Tørr- fisk	Salt- fisk	Klipp- fisk	Røyking	Silde- salting
Haram	7	5	7	4	6	3	1	2
Skodje	1	1	1	-	-	-	-	-
Ørskog	1	1	1	-	-	-	1	-
Vestnes	-	-	-	-	-	-	-	-
Rauma	-	-	-	-	-	-	-	-
I alt	9	7	9	4	6	3	2	2

Tabell 5.1.1. syner talet på tilverkningsverksemder og dei vanlegaste produksjonsformer.

Det er registrert i alt 9 fiskeforedlingsanlegg i meldingsåret. Av desse er 3 anlegg tilknytt oppdrettsverksemd. Av tabellen kan ein elles sjå at av dei 9 fiskeforedlingsanlegga i distriktet finns det 7 anlegg i Haram.

Bedriftene er lokalisert slik:

Brattvåg: Rognes Fisk, adr. Brattvåg
Gjendemsjø Marketing A/S, adr. Brattvåg
Hellandshamn: Nordic Holding A/S, adr. Brattvåg
Grytestranda: Grytestranda Fiskeindustri A/S, adr. Vatne
Ingolf Engeset A/S, adr. Vatne
Fjørtoft: Fjørtoftfisk A/S, adr. Fjørtoft
Flemsøy: Karsten Flem A/S, adr. Longva
Stette i Skodje: Stettefisk A/S, adr. Skodje
Sjøholt i Ørskog: Sunnmøre Røykeri A/S, adr. Sjøholt

5.2. Råstoff, produksjon

Tabell 5.2.1. på neste side viser totalt produksjonskvantum fordelt etter hovudgrupper av fiskeslag ved fiskeindustrianlegga i tenestedistriktet.

Tabell 5.2.1.: Produksjonskvantum i fiskeindustrien året 1997
fordelt etter hovudgrupper av fiskeslag.

Totalproduksjon torskefisk sløyet og kappet:	7.996 tonn
- « - sildefisk rund vekt :	9.525 tonn
- « - makrell, lodde m.v. :	2.010 tonn
- « - skaldyr rund vekt :	37 tonn
- « - annet sløyet med hode :	588 tonn
Sum	20.156 tonn

Kjelde: Fiskeridirektoratet.

Mesteparten av ilandført fiskeråstoff i torskesektoren vert foredla til saltfisk og klippfisk. Noko av råstoffet vert også filetert og fryst ombord i fartøya og deretter eksportert direkte til utlandet.

Ein del av fiskeråstoffet kan vere levert i land for mellombels fryselagring og behøver nødvendigvis ikkje vere foredlet i distriktet.

Den fangsten som er levert direkte til utenlandsk hamn er i mellomtida ikkje teke med i tabellen ovanfor.

I sildesektoren vert mesteparten av fiskeråstoffet fryst rund, salta i tønner og eksportert til utlandet. Berre ein liten del av silderåstoffet vert foredla til ferdigvare i distriktet.

Aust-Europa er blitt eit viktig marked for sildefisk.

Ein av fiskebedriftane i vårt distrikt driv med foredling av krabbe. Bedriften har i år eit innkjøp av råstoff på omlag 37 tonn krabbe, rekna rund vekt. Av råstoffet vert det produsert krabbeskjel, - ein delikatesse som det er stor etterspurnad etter på innanlandsmarknaden.

Fisketilvirkerne ser lyst på framtida. Det skuldast i det vesentlege at råstoffsituasjonen har vore rimeleg bra dei siste åra, samt at kapitalkostnadane har vorte mindre. Dette har igjen resultert i optimisme og utbygging av kapasiteten i foredlingsleddet.

Det ligg enno eit vesentleg potensial til auka verdiskaping på fiskeprodukter ved å satse meir på høgare foredlingsgrad i næringa. Leiarane i foredlingsleddet bør derfor ha som målsetjing å auke bearbeidingsverdien av norske fiskeprodukter, og dermed verdiskapinga.

Dernest kan det vere naturleg å gå over til og si litt om råstoffsituasjonen, - eller fiskeflåtens råstoffleveranser i og utafor fylket.

6. RÅSTOFFSITUASJONEN/ILANDEFØRT KVANTUM

6.1. Fiskeflåtens leveringar

Tabell 6.1.1.: Fangstmengde og -verdi etter hovudgrupper av fiskeslag innan fiskeria i 1996 og 1997.

Fiskeslag	1996		1997	
	Tonn	1000 kr.	Tonn	1000 kr.
Toskeartet fisk	37.264	223.486	36.669	246.209
Sild,brisling	16.407	35.628	18.587	36.692
Makrell, lodde m.v.	36.082	50.067	33.377	56.285
Reker	557	7.066	541	5.888
Annet	5.202	50.408	5.989	60.796
<u>Totalt</u>	<u>95.512</u>	<u>366.655</u>	<u>95.163</u>	<u>403.104</u>

Mengdetal er i rund vekt.

Tabell 6.1.1. viser kva distriktets fiskeflåte har levert av fangster av dei ulike hovudgrupper av fiskeslag i årene 1996 og 1997. Råstoffkvantumet gjeld leveringar av fangster både heime og borte.

Det totale fangstkvantumet var i meldingsåret omtrent det same som i fjor, medan førstehandsverdien auka i perioden.

Hovudparten av total fangstmengde og verdi skriv seg frå leveranser av fisk frå fartøy heimehøyrende i Haram kommune.

6.2. Utviklingstrekk

1997 må stort sett kunne karakteriserast som eit godt år for fiskeflåten. Dette gjeld spesielt den konvensjonelle havgåande fartøygruppa (banklinefartøya) og torsketralarane.

Seitralarane kan i år òg vise til eit brukbart driftsresultat.

Innan torskesektoren skuldast det positive driftsresultatet i dei einskilde havgåande fartøygrupper først og fremst at det vart betalt bra pris på fisken i slutten av året.

Reketralarane må dessverre vise til eit svakt driftsresultat, mest på grunn av ugunstig marknadstilhøve.

Når det gjeld kystfiskefartøygruppa fekk ein del av fartøya problemer med å greie å fiske opp tildelte torskekvoter under vårtorskefisket p.g.a. vêrhindring. Dette har vore eit problem for denne fartøygruppa som stort sett har gjentake seg år etter år.

Innan sildesektoren har det også vore ei positiv utvikling. Ved auka kvoter og moglegheit for fangst innan fleire av fiskeria (lodde, sild, makrell m.v.), vart det jamt over eit godt år for ringnotfartøya.

Fisket etter kolmule har vore særdeles lukrativt i år.

Sjølv om det finns unnatak og variasjoner m.o.t. lønsemda innanfor dei ulike fartøygruppene, kan ein stort sett beteikna utviklinga i fiskeflåten som positiv i meldingsåret.

Ein annan viktig ting som gjer at fartøya kjem ut med eit rimeleg bra driftsresultatet, kan tilskrivast nedgangen i rentekostnader. Dette gjeld då særleg fartøy med store banklån.

7. FISKEOPPDRETT/AKVAKULTUR

7.1. Oppdrett av matfisk og settefisk (laks og aure)

Tabell 7.1.1.: Matfisk- og settefisk konsesjonar pr. 31.12.97.

Kommune	Antal	Oppdrettsvolum (m3)	Antal	Kapasitet settefisk x 1000 stk.
Haram	4	48.000	1	500
Skodje	1	12.000	0	-
Ørskog	1	12.000	0	-
Vestnes	0	-	1	1.000
Rauma	1	12.000	3	1.400
Totalt	7	84.000	5	2.900

Kommentarer

Tabell 7.1.1. viser oppdrettsvolumet for matfiskoppdrett og settefiskkapasiteten i meldingsåret.

I tillegg til ovannemnte mat- og settefiskanlegg er det i Rauma kommune i drift 3 stamfiskanlegg. Det eine av desse er tilknyttta Direktoratet for naturforvaltning i Trondheim.

Ved utgangen av 1997 var det i alt registrert 12 oppdrettskonsesjonar for laks og aure i distriktets 5 kommuner, 7 for matfiskoppdrett og 5 for settefisk.

I meldingsåret var konsesjonane for oppdrett av laks og ørret til A/S Gladlaks og Bio A/S overført til selskapet Seafood Farmers A/S, Norstrand, Valderøy. Desse to konsesjonane innehas og drives heretter av Seafood Farmers A/S.

Konsesjonane er lokalisert slik:

Matfisk:

- Haram: 1. Vestrefjord Fisk A/S, Ørsneset, Skosteinbukta, Haram kommune og Rekdal, Vestnes kommune.
2. A/S Sølvfisk, Longvafjorden, Håneset, Austnes, Haram kommune.
3. Seafood Farmers A/S(ex.Gladlaks A/S), Bratteberget, Rogne, Haram kommune og Eggløysa, Sandøy kommune.
4. Seafood Farmers A/S(ex.Bio A/S), Bratteberget, Rogne, Austnes, Haram kommune.
- Skodje: 5. Marius Eikremsvik A/S, Gudmundset, Bytingsneset, Skodje kommune.
- Ørskog: 6. Oppdrettsslaks A/S, Apalset, Lisetvik, Ørskog kommune, v/Gjerset i Grytafj. i Haram kommune.
- Rauma: 7. Rauma Laks A/S, Sandnes, Lybergsvikbukta, Hunnesbukta, Rauma kommune.

Settefisk:

- Haram: 1. Vestrefjord Fisk A/S, Vestrefjorden, v/Eik
Vestnes: 2. Sætre Settefisk A/S, Tresfjorden, v/Daugstad
Rauma: 3. Rauma Settefisk A/S, Vågstranda, v/Reistad
4. Hjelvik Settefisk A/S, Hjelvikbukta, v/Hjelvik
5. Hamre Settefisk A/S, Rødvenfjorden, v/Hamre

Alle dei 5 settefiskanlegga i tenestedistriktet hadde produksjon i meldingsåret. På matfiskanlegga var det au registrert produksjon på alle 7 anlegga.

7.2. Produksjon av laks og aure i 1997

Matfiskproduksjonen av laks og aure har auka i perioden 1.1.97 til 31.12.97. Auken var markert størst i produksjon av aure. Det skuldast at tilhøvet i EU-marknaden har vore vanskeleg når det gjeld salg av laks - og er ein effekt av at EU innførte minstepriser på laks.

Noen aktørar i oppdrettsnæringa uttrykker bekymring for situasjonen i markedet når det gjeld den sterke aukinga i produksjonen av aure.

Men ein har au fått opplyst av oppdrettere at det framleis er interesse i marknaden for kjøp av aure. I meldingsåret er gjennomsnittsprisen for rund aure til oppdretter beregnet til 19,60 kroner pr. kilo.

Førstehandsprisene for laks viste fallende tendens i februar, mars og april, men etter at Eu innførte minstepriser i månadsskiftet juni/juli har prisene holdt seg relativt stabile.

Gjennomsnittspris til oppdretter har i 1997 vore cirka 24 kroner pr. kilo for sløyd laks. Hvis ein reknar det om i rund fisk vert kiloprisen 21,60 kroner. Med reduksjon i produksjonskostnadane , samt god tilvekst og lite sjukdom, har dette stort sett gjeve oppdrettarane brukbar forteneste i meldingsåret. Ref. *Fiskets Gang* nr. 2- 1998.

7.3. Oppdrett av andre marine fiskearter og skjeldyrking

Tabell 7.3.1.: Konesjonar for andre marine fiskearter og skaldyr fordelt på kommuner pr. 31.12.97.

Kommune	Andre marine fiskearter					Skaldyr		
	Ant.	Torsk	Kveite/ piggvar	Leppe- fisk	Ål	Volum (m3)	Ant.	Areal (dekar)
Haram	4	1	3	-	-	5.000	1	4
Skodje	-	-	-	-	-	-	-	-
Ørskog	-	-	-	-	-	-	-	-
Vestnes	1	-	-	1	-	3.500	-	-
Rauma	1	1	-	-	-	11.500	1	62,5
Totalt	6	2	3	1	-	20.000	1	66,5

Andre marine fiskearter

Ved utgangen av 1997 var det i alt registrert 6 konsesjonar for oppdrett av andre marine fiskearter enn laks og aure. Dette er 1 konsesjon meir enn i fjor. Aukinga skuldast at det var gjeve ein konsesjon for oppdrett av leppefisk.

4 av dei 6 anlegga var i drift i meldingsåret, 1 anlegg som driv med oppdrett av kveite, 1 anlegg for oppdrett av kveite/piggvar, 1 anlegg for oppdrett av torsk og 1 anlegg for oppdrett av leppefisk.

Oppdrett av **andre marine fiskearter** har hittil ikkje gjeve anlegga den innteninga som ein hadde forventa.

Trass i dette registrerer ein stor interesse i næringa når det gjeld oppdrett av kveite. Ein har god tru på at det er framtid i kveiteoppdrett - sjølv om produksjonen av kveite per i dag er på eit spartansk nivå samanlikna med laks.

Det foregår intens forskning på kveiteoppdrett. Og det vert gjeve støtte av Norsk Forskningsråd til prosjekter som har med kveiteoppdrett å gjere. Aktørane innan næringa har også tru på at dei teknologiske problema knytta til yngelproduksjon og tilvekst skal kunne løysast i nær framtid. Men før dette skjer er det lite som talar for at det er mogleg å setja igang med produksjon av kveite i stor skala.

Leppefisk er siste lukrative «skudd på treet» innanfor oppdrett av andre marine fiskearter. Leppefisken brukes til avlusing av oppdrettsfisk, vesentlig på laks. Det blir betalt bra pris for fisken.

Skaldyr

Når det gjeld oppdrett av skaldyr (østers) er det registrert 2 konsesjonar. Dette er 1 konsesjon meir enn i fjor. Eit tilbakeblikk syner at det i årene 1994 og 1993 var registrert hhv 5 og 7 konsesjonar. Årsaken til reduksjonen i talet på skjeldyrkingsanlegg er i det vesentlege inndraging av konsesjonar på grunn av manglande aktivitet/produksjon, samt nedlagte anlegg.

Ved utgangen av meldingsåret var det gjeve 1 konsesjon for oppdrett av østers i Vågstrandapollen i Rauma kommune. Men det er hittil ikkje satt ut yngel i pollen. Pollen har tidlegare vore brukt til oppdrett av østers.

Det har dei siste åra ikkje vore hausta inn østers mynta på salg frå anlegga i området etter det ein har kjennskap til.

8. ANDRE VERKSEMDER

8.1. Kystsoneplanlegging

I dei fleste kommunane i dette tenestestedistriktet er ein i meir eller mindre grad igang med arealplanlegging i kystsona. Dette skjer vanlegvis i samband med utarbeiding av kommuneplan, og der **kystsoneplan** vert inkorporert som ein delplan til kommuneplanen.

Rauma og Vestnes kommuner er komme lengst i arbeidet med arealplanlegginga i sjøområda. Men per dags dato er det berre i Rauma at kystsoneplanen er vedtatt i kommunestyret.

8.2. Fiskerihamnesaker

Av større fiskerihamnesaker er det no utbygging av fiskerikai på Fjørtoft som står for tur. Det er imidlertid usikkert når tid Kystverket skal setja i gang med dette utbyggingsprosjektet.

Utbygging av fiskerikai er viktig for å halde oppe og utvikle vidare fiskerimiljøet på Fjørtoft. Derfor bør ein ha som målsetjing å setja i gang den planlagte utbygginga av fiskerikai så snart som mogleg.

8.3. Sikkerhetsopplæring for fiskarar

I veke 26 var det halde to repetisjonkurs i sikkerhetsopplæring for fiskarar i Søvik. 16 personar deltok på kursa.

Deltakinga på kursa må sjåast på som positivt av alle organisasjonar og institusjonar som har ansvar for fiskarens liv og helse. Ikkje aller minst for dei som steller med sikkerhet/opplæring i fiskeflåten.

Ein annan form for «sikkerhetsopplæring for fiskarar» går føre seg ved rettleiarkontoret i Haram. Det skjer ved spreiding av informasjon om sikkerhetsmessige krav for registrerte fiskefartøy og utdeling av **stabilitets-plakatar** til fartøyeigarar.

8.4. Fiskeriutdanning

Fiskerirettleiaren har i meldingsåret gått aktivt inn og oppmuntra fiskarane til å styrke sin kompetanse i fiskaryrket ved å ta fiskerifagleg utdanning.

I Møre og Romsdal er det etablert fiske- og fangstklasser ved fire vidaregåande skuler. Desse er som følgjer: Herøy, Giske, Smøla og Aukra vidaregåande skuler. Fiske og fangst er eit eittårig vidaregåande kurs frå grunnkurs i naturbruk, og vart oppretta i samband med «Reform '94».

I tida 29.1.98 til 31.1.98 deltok fiskerirettleiarar Olav Johan Flaa i Haram og Odd Lennart Blindheim ved Fiskerifaglig Opplæringskontor for Nordre Sunnmøre på yrkes- og utdanningsmessa 1998. Messa var arrangert på Haram vidaregåande skule. Fiskerinæringa deltok på stand saman med det øvrige næringsliv i kommunane Haram, Sandøy og Midsund.

Målgruppa for yrkesmessa var primært elevar i 10. klasse i ungdomsskulen, -og dei seknudære målgruppene er 9. klassingane og foreldra.

Yrkes- og utdanningsmessa har som målsetting:

- å rettleie elevane i spørsmål om yrke og utdanning
- å gjere elevane kjende med yrke og utdanning knytt til lokalt næringsliv i kommunane Haram, Sandøy og Midsund
- å gje elevane tru på ei framtid i sitt eige distrikt

Messestanden for fiskeri og havbruk var godt besøkt av ungdomsskuleelevane. Ein fekk òg positiv tilbakemelding frå elevar og næringsliv, noko som tyder på at arrangementet var vellykka.

Siste dagen var messa open for alle. Då vart det servert Bacalao - ein lekker rett basert på klippfisk. Det vart au servert smaksprøvar av foredlet sild og laks i forskjellige varianter. Det var mykje folk som besøkte messa denne laurdagen.

Ein vonar fiskerinæringa si deltaking på yrkes- og utdanningsmessa vil bli ein årleg hending.

8.5. Interessante hendingar

Stortinget har oppheva «Lov om rettleiingstenesta i fiskerinæringa», og vedtaket vert sett i verk frå 1. juli 1998.

Frå 1. juli 1998 vil Kontrollverket og Rettleiingstenesten bli samanslått til ein etat. Den nye etaten for Møre og Romsdal vil sannsynlegvis heite; Fiskeridirektoratet Møre og Romsdal Region.

Frå 1. juli 1998 vert også fiskeristyret og fiskerinemdene lagt ned. Statlege organ skal ikkje lenger handsama fiskeripolitiske saker på kommune- og fylkesnivå. Fiskeripolitiske saker på kommune- og fylkesnivå må heretter handsamast gjennom kommunale og fylkeskommunale organ.

Fiskeridepartementet innførte i 1995 ei prøveordning som gjorde det mogeleg for ungdom å ha fiske som sommarjobb.

Det er utarbeidd eigen forskrift om adgang for ungdom til å delta i den nye ordniga med sommarfiske. Målet er å styrke rekrutteringa til fiskaryrket, og til fiskerinæringa generelt.

Det har ikkje vore så mange ungdomar i dette distriktet som har benytta seg av denne ordninga i meldingsåret.

Førre året innførte Fiskeridepartementet forkvoter i oppdrettsnæringa. Ordninga med forkvoter vart vidareført i meldingsåret. Forkvoten gjeld kun for oppdrett av laks. Forkvoter vart innført for å begrense produksjonen her heime og for å kunne stabilisere marknaden i EU-landa.

Reiarlag i Haram kommune er fremst i rekkja i fiskerinæringa når det gjeld nytenking og teknologiutvikling. Reiarlaget H.P. Holmeset A/S har prosjektert ein ny autolinebåt som skal erstatte gamle M/S «Geir» M-12-H. Det nye båtbyggjarprosjektet vart presentert 15. juni 1998 på eit miniseminar i regi av Maritim Norvest i Ålesund. Båten skal ta i bruk eit heilt nytt prinsipp for linedraging der den tradisjonelle dragarluke på sida er erstatta med ei dragarsluse «moonpool» midt under båten.

Kong Harald og droning Sonja var til stades ved presentasjonen av det nye båtbyggjarprosjektet.

Kongeparet var i Ålesund i samband med feiringa av byens 150 års jubileum. Det var stor stas i byen.